

**Jernbäraren : skådespel i 3
akter och 6 tablåer ; uppfördt
på Theatern å Ko...**

Blanche, August,

81 Faz Svenska teatern. 9

National Library
of Sweden

THEATERSTYCKEN

AF

A. BLANCHE.

IX.

Jernbäraren.

STOCKHOLM.

ALB. BONNIERS FÖRLAG.

Pris 16 sk. B:ko.

THE UNIVERSITY OF

OF THE STATE OF

IX

Journal of the

STOCKHOLM
ALL RIGHTS RESERVED

JERNBÄRAREN.

SKÅDESPEL I 3 AKTER OCH 6 TABLÅER

AF

AUG. BLANCHE.

UPPFÖRDT PÅ THEATERN Å KONGL. DJURGÅRDEN.

→→→0/8/0←←←

STOCKHOLM.

ALBERT BONNIERS FÖRLAG.

PERSONERNE.

JÄGER, Häradshöfding.
DAHL, Brukspatron.
AXELSON, Jernbärare.
ANNA, hans dotter.
FRU STRÖMQVIST, Krögerska.
EN SMEDSGESÄLL.
EN ÅKARE.
EN BRYGGAREDRÄNG.
EN KUSK.
EN DALKARL.
EN VINDRAGARE.
EN POLISBETJENT.
EN BONDE.
EN BONDGUMMA.
EN BETJENT.
EN SOTARPOJKE.
BONDFOLK. KROGGÄSTER.

Första Akten.

Theatern föreställer näringstället Blåa Duken. En dörr i fonden och en på sidan med ruta på. På andra sidan en disk, fullsatt med flaskor, muggar, fat och talrikar med matvaror: Bakom disken en hylla med tillbehör, såsom dricksfat, bränvinsankare, ölbuteljer, flaskor med färgadt bränvin uti, med mera. Brunmålade bord och stolar vid väggarne. På disken och på några af borden smala talgljus i låga bleckstakar.

Första Scenen.

FRU STRÖMQVIST (innanför disken.) *En SMEDSGESÄLL och en KUSK (vid ett bord.) En ÅKARDRÄNG och en gammal VINDRAGARE (vid ett annat.) En DAL-KARL och en BRYGGARDRÄNG (spelade domino vid ett tredje.) En SOTARPOJKE (vid disken.) En UPPASSERSKA. ÖFRIGE KROGGÄSTER dels vid disken och dels vid borden.*

FRU STRÖMQVIST (under det hon utminuterar diverse mat och driksvaror.) *Sex skilling, din solvarg! hugger jag till, sa' du? — me si nu — en stor bläcka starkt, två strömmingar, ett kvarter svagdricka — sju skilling var det — tyckte du sex var för mycket du? — tag tillbaka den der hackan — orden: "Skall varda hängd" ä' borta — hur mår hustru*

din, Malmqvist? — rask och kry, kan jag se på dina ögon — hvad de ä' sönderklösta! — lägg bäck på så drar det — kors, Stenberg, att hustru din går med hatt! — tycker du hon ser bättre ut för det? — har du sett något svart lysa i mörkret? — stå fadder? — kan inte ha den äran — ä' fadder förut åt ett tjog — — bläcklasse, hvad har du med tassarne i fläskfatet att göra? — ja så, du har inte pengar — (*tager mössan af sotargossen*) hit med mössan — ja ja, bliga bäst du vill, der sitter den ändå (*fäster mössan på en spik i hyllan.*)

SOTARGOSSEN. Söta lilla fru! ge mig igen mössan, annars får jag så rysligt med stryk af mästarn, när jag kommer hem.

FRU STRÖMQVIST. Skadar inte — gör godt i dej. Det snögar ute, gå ut på gatan, så får du dej en mössa så hvit, att du ska' se ut som en ljusens engel.

BRYGGARDRÄNGEN (*ropande från sitt bord.*) Fru Strömquist, langa åt gossen hans mössa, för annars blir det skorstenseld i er näsa, innan ni somnar i qväll.

FRU STRÖMQVIST (*till Bryggardrängen.*) Säger han det, kära Haglund!. Langa hit i stället riksdalern han ä' skyldig, annars låter jag patron klämta med daggen på hans rygg.

DALKARLN (*till bryggardrängen.*) Hvad har du att göra till i morgon bittida du?

BRYGGARDRÄNGEN. Hvad jag har att göra? jag ska' bort med hästarna till sme'n, laga brand-

stegen och köpa en tunna tjära — — skulle tro det hinner till det.

DALKARLN. Jo jo men, du har mycket i ditt hufvud du — du har hästarna, brandstegen och en tunna tjära.

ÅKARDRÄNGEN (*till vindragarn.*) Hur är det med dig gamla, Vindragar Olle? jag tror du sitter och vattlägger sillbiten med tårar?

VINDRAGARN. Ödet har alltid varit min lott, ödet kastar terningar med människorna — jag fick en zinkadus på min del — — men hur ska' jag väl kunna gråta, när korppluggarne ä' igenkittade — jag ä' blind, har en grå stare på hvardera ögat, men inte kan jag hänga mej för det — jag ser inte hvar spiken sitter.

SMEDSGESÄLLEN (*till Kusken.*) Säg du tunnbindarn som gick till döden i morse?

KUSKEN. Nej! jag hade två körningar i förmiddags. Först körde jag en aktris till teatern och sedan en greffe till Riddarhuset.

SMEDSGESÄLLEN. Vet du hvad tunnbindarn sa' till presten, när processionen och hela rukan kom till tulln?

KUSKEN. Hvad sa' han?

SMEDSGESÄLLEN. Det är förfaselig yrväder, herr pastor, sa' han.

KUSKEN. Nå, hvad svarade presten på det?

SMEDSGESÄLLEN. Jo så här svarade han, visst ä' det ruskigt, min vän, men lycklig du som slipper gå tillbaka.

KUSKEN. Men såg han inte ledsen ut i alla fall?

SMEDSGESÄLLEN. Hur fan kan man vara ledsen, när man så der storstättligt får färdas fram på gatorna och när alla gapa på en, liksom man vore en förfaseligt förnäm person, och när man ä' så tvärsäker på sin salighet se'n, som presten säger.

Andra Scenen.

DE FÖRRE. JÄGER och DAHL (*ifrån fonden.*)

DAHL (*klädd såsom färgargesäll.*) Så äro vi då sent omsider här, men det är första och sista gången jag följer dig på dina folkvandringar. Det fördömda förklät snärjer in benen på mig och kölden är förfärlig.

JÄGER. En färgargesäll, som du, får inte klaga öfver köld. Föreställ dig, att du ligger på knä vid en isvak och sköljer garn och lärftsstycken, sedan du nyss förut stekt dig vid kypern.

DAHL. Jag blir ej färgargesäll en gång till, jag älskar ingen lyx i kulörer — jag vill inte vara en vandrande regnbåge i tjugu graders köld. Sjelfva himmelen har inte en sådan och jag vill inte vara för mer än den.

JÄGER. Gifve Gud, att våra mödrar, i stället för att insvepa sina barn i skinn från hufvud till fot, hade rullat oss i snödrifvan hvar vintermorgon, så hade vi inte, såsom barn, behöft plågas af frossa och skarlakansfebrar, och sedan, såsom män, miss-

handlas af obarmhertiga skraddare för våra dyrbara tulubbers skull.

DAHL. Men om någon skulle igenkänna oss i de här vackra kostymerna, kunde man tro, att vi börjat fly till finkeln, sedan vi ledsnat på champagnen?

JÄGER. Det är alltid smickrande att spela en annan roll än sin egen. Jag känner gamla hoffröknar, som skryta öfver att de vid tjugu år spelt bondflickor så naturligt, att hela världen trott att de i alla sin dar mjölkat kor och gått i vall med fåren. För öfrigt riskerar jag mer än du. Den som är arftagare till två stora jernbruk får klanderfritt göra hvad han vill; men jag miste bestämdt min fiskalstjenst i Hofrätten, om man der kom underfund med min kärlek för folklifvet.

DAHL. Nå hvad får man lära för charmanta saker här?

JÄGER. Den som vill studera menniskan, har snart fulländat sin kurs inom salongerna. Alla begagna der lika mask och det så länge, till dess den slutligen växer fast både vid ansigtet och själen.

DAHL. Nå, får jag den äran göra bekantskap med din förträffliga Jernbärare?

JÄGER. Jag ser inte till honom här, men vi kunna sätta oss vid det här bordet så länge (*sätter sig vid ett ledigt bord*).

DAHL (*följer honom och tager plats*). Min sann, luktar det icke stekt fläsk! jag älskar blommornas doft, jag tjuses af rosenångan från qvinliga läppar; men ingenting öfvergår lukten af stekt fläsk. Bror! jag börjar försona mig med ditt Eden.

SMESDGEÄLLEN (*närmar sig Jägers och Dahls bord*). Ju längre på aftonen, dess vackrare folk! Herrn ä' smed, det ser jag på huden, och hofslagare tillika, det ser jag på märkena efter sömhufvuna i förskinnet.

JÄGER. Jo jo men, så kniper det till.

SMESDGEÄLLEN. Fan så krystyljöst, att vi inte känner hvarandra — jag arbetar hos Berlin på söder — hvar arbetar herrn?

JÄGER. Hos Löfgren på norr.

SMESDGEÄLLEN. Och hvad skäller de herrn för?

JÄGER. Jag heter Tunman och kom för några dar se'n från Götheborg, der jag lärt ut — jag tänker nu förena mig med herrar gesäller i Stockholm.

SMESDGEÄLLEFN. Filman är mitt namn, mig till heder och ingen till skam. Jag tror vi ta oss en pinne tillsammans — hör hit — tre supar med tilltugg och en gång öl — men inga sirapskarameller, utan tre stycken groffilar, fru Strömqvist. (*Den begärda anrättningen framställes.*)

DAHL (*till Jäger*). Det blir ju superb det här. Det kommer att kosta dig en butelj champagne efteråt.

JÄGER (*till Dahl*). Håll god min och jag bjuder dig på två.

SMESDGEÄLLEN (*supande till*). Schål gubbar och bröder! (*klingar med dem båda och super ut, hvarefter han fattar Jägers hand*). Du har ju fingrar som en mamsell, bror lilla.

JÄGER. Jag har nyligen haft nervfeber, ser du.
 SMEDSGESÄLLEN. Hvad är kamraten din för en juvel?

DAHL. Färgare till lif och själ!

SMEDSGESÄLLEN. Färgare! Schål på den saken! (*skakar hans hand*). Har äfven du haft nervfeber? Hör du, Tunman du, hur många söm smider du af en och samma hets?

JÄGER. Tre, min bror!

SMEDSGESÄLLEN. Bara tre, din arma anka! jag smider sex, utan att ens dra andan deremellan. Hur många hästar har du sömstuckit i dina dar?

JÄGER. Ungefär så många, som du åkt efter.

SMEDSGESÄLLEN. Jag tror du smider bättre med tungan, än med hammaren. Ser du den här gropen midt i flinten på mig? vet du hur jag fått den? — när jag var i läran hos Ekeberg — du känner ju Ekeberg i Lilla Wattugränd — gaf han mej med hammaren det här slaget; men hårdt mot hårdt, sa' kärngen, stötte hufvudet mot väggen, den hammaren är inte härdad som spränger min skalle (*till Dahl*). Kan du dra fingerkrok, gosse lilla? (*knyter sitt finger om Dahls och drager upp honom på golvet*). Liten, men naggande god, eller hur sa' du?

DAHL. Släpp mitt finger, karl.

SMEDSGESÄLLEN. Nå hvad bjuder du på?

JÄGER (*uppstiger*). Se så bror Filman, låt bli med de der barnlekarna och låt oss i stället ta oss något till bästa.

SMEDSGESÄLLEN (*dragande med fingret Dahl med sig*). Vill du känna på far din du? hör du färga-

re, medger du inte ändå, att den svarta färgen är den vackraste?

DAHL (*sliter sig lös*). Jag skulle vilja färga dig brun och blå.

KUSKEN (*som närmat sig dem*). Tocken kruka.

SMEDSGESÄLLEN. Nå, smågossar, hvem var det af er som skulle bestå nu.

JÄGER (*till Dahl*). Det är väl sällan en simpel smed så der får handskas med en brukspatron! (*högt*) Fru Strömqvist! finns det några ärtmjöls-pannkakor i afton?

FRU STRÖMQVIST (*framträdande*). Finns, och varma som hejdundrande! Det var längesen herrn var på Blåa Duken.

SMEDSGESÄLLEN. Längese'n? han kom ju för några dar se'n från Götheborg och har ju aldrig varit i Stockholm förr?

JÄGER. Fru Strömqvist! sätt fram det bästa frun har. Bror Filman och jag ha mycket att språka om. (*Fru Strömqvist sätter fram diverse dricks- och matvaror*).

SMEDSGESÄLLEN (*till Dahl*). Arbetar du hos Hieslejters du? det ska' vara ett godt ställe det — också ser du ut som en gödd kalkon. Färgaregesäller ä' alltid sturska af sig; men, ser du, allt som lyder under Hallrätten duger inte, begriper du det? (*till Jäger*). Hör du, du sa' ju att du för några dar se'n kom ifrån Götheborg?

HYRKUSKEN (*till Åkaren*). Nå, har ni tagit lifvet af Storfux än?

ÅKAREN. En åkare tar inte lifvet af sina hästar — han härdar dem bara.

KUSKEN. Skada på Storfux! — Först köptes han af Ryska Ministern för tusen Riksdaler. Grefvinnor och Friherrinnor klappade honom med silkesvantar och matade honom med sockergryn. Efter många ombyten såldes han slutligen till en åkare för tjugo, och nu lär det väl vara slut med silkesvantarna och sockergrynen.

ÅKAREN. Det växer inte sockergryn på tagel-snärtar.

KUSKEN (*ropande till Smedsgesällen*). Hör du, Filman du, vill du spela mariage om en portion lax?

SMEDSGESÄLLEN (*uppstigande*). Hvasa! (*till Kusken.*) Spela mariage med den der Åkardrängen, du ä' i sällskap med! Nej, vi håller oss, bror lilla! en rättskaffens gesäll umgås bara med bättre folk, förstår du det.

KUSKEN. Han ska' bli sin egen du, han ska' gifta sej med enkan du; hon har tre kor och en trädkåk vid Danto-bom du.

SMEDSGESÄLLEN. Ska' han gifta sej med Peterssonskan? fan i den — det måtte vara en bra karl! — kanske man kan få låna schaber af honom du (*går, åtföljd af Kusken, till åkarens bord*).

DALKARLN (*går till Jäger*). Hör du, mäter du, vill du ha' en pris snus du? (*räcker fram sin näfverdosa.*)

JÄGER (*tager en pris*). Tack ska' du ha, mingubbe!

DAHL. Nå, vill du inte bjuda mej på en pris också?

DALKARL. Åjo men — när det ena djuret får något, så böler alltid det andra.

JÄGER. Du är ifrån Mora, ser jag. Hvar ligger prestgården der nånstans?

DALKARLN. Bredvid kyrkan, må du veta.

DAHL. Nå hvar ligger kyrkan då?

DALKARLN. I grannskapet af prestgården, kan du fåla förstå.

DAHL (*till Jäger*). Jag disputerade häromdagen med någon, som påstod att man i Dalarne säger dog i stället för dödde. (*Till Dalkarlen*). Hör du, min gosse! Säger man i Dalarne; jag dog, eller: jag dödde?

DALKARLN. Hos oss brukar man inte säga något, när man är död, ser du.

Tredje Scenen.

DE FÖRRE. EN POLISBETJENT.

POLISBETJENTEN (*träder in med mössan på hufvudet och ser sig länge omkring i rummet*). Fru Strömquist!

FRU STRÖMQVIST (*skyndar till honom*). Förlåt, att jag inte straxt obsalverade —

POLISBETJENTEN (*sträft*). Vi ha lördagsafton och klockan är öfver tie (*tager upp ett papper och skrifver derpå*). Frun parerar polisen nästa måndag klockan elfva förmiddagen.

FRU STRÖMQVIST. Är hon tie redan? min klocka måtte helt visst gå efter — får jag inte lof att

bjuda på en liten qvällsup? (*vinkar åt pigan, som genast framkommer med en bricka, försedd med flaska, glas och några asjetter*). Jag har de raraste köttbullar att bjuda på.

POLISBETJENTEN (*tager en sup och en köttbulle*). Det är oförsigtigt af frun, att inte ställa sin klocka — rätt goda köttbullar — det gör mig ondt, fru Strömquist, men pligten går framför allt och — —

FRU STRÖMQVIST. Ett glas porter kanhända — skynda dig, Karin, efter porterbuteljen.

POLISBETJENTEN. Ett glas porter är inte så illa — det är ett fasligt yrväder, må frun tro — (*dricker ut porterglasen*). Som sagt är, det smärtar mig, men den allmänna ordningen fordrar —

FRU STRÖMQVIST. Ett glas punsch, om jag får lof.

POLISBETJENTEN. Ett glas punsch har inte ondt gjort. Fruns ställe är verkligen ett af de bästa stäl- len i Stockholm, (*dricker ur glaset*) ypperlig vara — smakar efter mer — (*tager ett glas till och dricker*). Frun behöfver inte sjelf gå upp om måndag, utan bara skicka upp pligten, så —

FRU STRÖMQVIST (*visar honom en sedel*). Herr gevaljer, men skulle det inte vara möjligt, att klockan i Katarina går för fort?

POLISBETJENTEN. Det är väl möjligt, att Råd- stuklockan inte slagit än (*tager sedeln*). God natt, frua lilla (*går*).

*Fjerde Scenen.*DE FÖRRE *utom* POLISBETJENTEN.

JÄGER (*till Dahl*). Klockan är elfva — låt oss nu gå hem.

KUSKEN (*till Smedsgesällen*). Har du varit länge bekant med dem der som sitta vid bordet der borta? (*pekande på bordet, dervid Jäger och Dahl sitta*).

SMEDSGESÄLLEN. Med dem der? jag har mina tankar jag, för ser du — kom med mej, så ska vi känna på varan och se på tyngden (*går till bordet jemte Kusken*). Jag tror ni sitter och torkar, smågossar! — schål gubbar! (*super dem till*). (*Jäger och Dahl klinga med honom och supa, men Dahl slår ut bränvinet bakom bordet*).

SMEDSGESÄLLEN. Hvad gjorde du, din färgarsjäl! du skållkar igen! hjerta i min talg, tror jag icke du med flit spillde bränvinet bakom bordet! — der har du en halskaka för omaket! (*ger Dahl ett slag öfver halsen. Kusken och några andra skratta och klappa händerna*).

DAHL (*uppspringande fattar Smedsgesällen i kragen*). Din usling! tror ni er ha en af edra likar framför er, ert pack!

JÄGER (*skyndande efter Dahl för att tillbakahålla honom*). Adolf! hvad tänker du på?

SMEDSGESÄLLEN (*och de öfriga trängande kring Jäger och Dahl*). Kast ut honom! kast ut honom.

FRU STRÖMQVIST (*trängande sig fram*). Hvad ä' det om? hvad ä' det för spektakel?

SMEDSGESÄLLEN. Han ä' stursk! Han slog ut bränvinet bakom bordet.

FRU STRÖMQVIST. Jaså! går det inte i honom kantänka? — bättre folk än han har smakat det. Är det någon af herrarne som haft något att klaga på mitt bränvin?

SMEDSGESÄLLEN *och de öfriga.* Nej! nej!

FRU STRÖMQVIST. Ha inte mina varor alltid varit herrarne till lags? och är inte Blåa duken, skam till sägandes, det bästa näringsstället i hela Stadsgåln?

SMEDSGESÄLLEN *och de öfriga.* Jo! jo!

JÄGER (*bedjande*). Fru Strömquist — —

DAHL (*kastande en sedel åt frun*). Tag den här hackan, människa, och låt oss gå!

FRU STRÖMQVIST. Jag behöfver inte vara meniska för en hacka! — jag har varit enka i tio år, ska' jag säga er, jag har betalt mina konterbutioner — jag hade en man som söp och var oregerlig, fast han var Sergeant vid Stadsvakten, ska' jag säga er — jag har sex barn så när som på två som dog i kikhostan på tredje året, ska jag säga er — här gå bitti och sent réelt och gentilt folk och till och med vaktmästare vid kunglig Sjötulln, ska' jag säga er — men ingen har ännu kallat mig för människa, ska' jag säga er — och inte för det, men ändå så —

SMEDSGESÄLLEN. Två förklädda spioner!

KUSKEN. Rymmare från Landskrona kanhända!

ALLA (*fattande uti Jäger och Dahl, sönderrifvande deras kläder*). Kast ut dem! slå ner dem! hacka sönder dem!

Femte Scenen.

DE FÖRRE. AXELSON (*från sidorummet*).

AXELSON (*störtande mellan de stridande, i det han kastar de anfallande åt sidorna*). Gör rum, era pickelhäringar eller gör jag rent hus, så att inte så mycket som en becktråd ska' finnas qvar en gång! — Jag har varit i kammarn derinne och sett hur hela rukan har kastat sig öfver två fredliga menniskor. Ä' ni svenskar ni, era kallbräckta satar! (*slår näfven i bordet, så att fötterna derunder brista och falla mot golvet*).

TABLÅ.

Ett mindre och fattigt möbleradt rum med en siddörr, nära hvilken står en tarflig säng. Det är mörkt.

Sjette Scenen.

AXELSON. JÄGER. DAHL (*straxt derefter*).

AXELSON (*inträdande först*). Stig in! här bor jag, sa' Solna klockare. Inte tar jag gerna någon hem med mig, ska' jag säga; men innan ni hunnit halfvägs till norr, har ni frusit ihjel, så handverks-gesäller ni än ä' — men hvart tog kamraten vägen?

DAHL (*häftigt inkommande*). Hvad var det för ett rum i farstun jag råkade på? . . . jag kom att

öppna en dörr och då såg jag vid månskenet en likkista.

AXELSON. Det hade ni för titta. När man för första gången går in i ett hus och stöter på en likkista, så bådär det inte godt.

JÄGER. Hvem är död?

AXELSON. Madam Nyberg, tvätterska i lifstiden. De som omgäfvö hennes vagga, kunde inte ana, att hon skulle dö vägg i vägg med en jernbärare. Hon var vacker och rik och gifte sig med en betydande man, som spelte bort hennes fyra hus och jagade hustrun en vinterafton ut på gatan. Det lär inte vara så sällsynt det, bland de bättre klasserna. Jag var den ende som numera kände hvad hon varit; jag blir också den ende, som i morgon följer henne till grafven. — Det är ljust i Annas kammare, ser jag (*går till sidodörren*). Är du oppe, Anna, så kom ut med ljus — jag har främmande med mig.

ANNA (*utanför*). Strax pappa!

AXELSON. Gå varligt i mörkret, go herrar, för annars kan ni stöta emot nånstans — ja ja, inte för möblernas skull, men det förefaller mig som hade ni tunnare skinn än andra arbetare.

Sjunde Scenen.

DE FÖRRE. ANNA (*med ett ljus i handen från sidorummet*).

ANNA (*ställer ljuset på bordet och springer sedan emot sin far för att omfamna honom*). Hvad du varit

länge! Gud i himmelen! ditt ansigte blöder! hvem! har slagit dig? —

AXELSON. Se så, din trollunge, låt bli mig — ser du inte jag har främmande? — en färgare och en smed, två duktiga arbetare, må du tro — det här är Anna, dotter min — en rask flicka, men rädd som en backhare, när det händer hennes far något. Liknar mor sin som ett bär — såg inte heller så illa ut, salig gumman min — hon var rätt vacker ännu när hon stod lik i rummet här — man ska' vara jernbärare som jag, för att kunna bära en sådan förlust — — var snäll nu, Anna, och sätt fram tvättvatten åt oss — se efter se'n i skåpet, om vi har något att bjuda våra gäster på. (*Anna går och syslar kring rummet*). Ni ser inte för vackra ut, go herrar — ja, ja, det vankas skråmor på blåa duken — folket är rent af förbannadt när det råkat få för mycket i hufvudet — — det var inte för första gången jag sett, hur alla kasta sig på en enda, liksom bromsarne på en häst.

JÄGER. Om jag vetat, att du varit bredvid i kammaren, så hade vi gått in dit — jag har inte sett dig på så länge, och vi gick enkom till Blåa duken i afton för att träffa dig.

AXELSON. Tack för det! . . . då var det också billigt att jag hjälpte er ur klämman — jag satt derinne och läste tidningarna, — se här tag och blöt på ansigtet litet (*doppar handduken i tvättfatet, som Anna räcker fram, och lemnar den till Jäger.*)

JÄGER (*tvättar sitt ansigte*). Tack, Axelson!

AXELSON. Det var nu fan med Pohlen, herre! . . . om jag varit der, nog skulle jag ha lappat en och annan, det är tvärsäkert det. Tacka vet jag gossarne i Frankrike! de låta inte huttna med sej de, och det gör de förbannadt rätt uti.

DAHL (*till Anna, som håller tvättfatet framför honom*). Och du heter Anna du, min gudomliga flicka? Vet du, jag skulle hvar afton vilja gå på Blåa duken och skaffa mig några skråmor, om jag vore säker på att efteråt få en sådan uppenbarelse som i afton.

AXELSON (*som närmat sig Dahl och lägger handen på hans skuldra*). Hur var det? — Granna färger, de hör till er profession, herre, men granna ord, det tror jag vi håller inne med — — och för resten är flickan min hemväfd vara och ullfärgad, behöfver derföre inte läggas i kitteln, ser herrn — kan inte bli något mästerstycke för dig, min gubbe lilla. (*Till Anna*) nå hur går det med qvällsvar'n, Anna? — har du några bitar bergslagskorf, så långa hit dem. (*Till Jäger och Dahl*). Sedan ska' vi se efter, hur det står till med garderoben — herrar gesäller ä' väl inte för goda att svepa in sig i en jernbärarens rockar? — men ni vet kanske inte att jernbäraren är ett slags tjänsteman i staten, har fullmagt af Drätsel-Commission, gubevars — men vi ä' alls inte högmodiga för det — se så, bordet är dukadt, ser jag — håll till godo — skam den som bjuder på bättre än han har (*knäpper ihop händerna och berder tyst, hvarestefter han, Jäger och Dahl sätta sig vid bordet*).

DAHL. Hur mycket kan en arbetare förtjena om da'n?

AXELSON. Då farleden är öppen, kan man dreja in cirka två r:dr på dan utom sportler för skälverkningen. En frisk och ordentlig karl kan således berga sig ganska godt och ändå ha en vacker besparing för gamla dagar. Jag har känt brukspatroner jag som förtjent femtio riksdaler om dagen, men ändå inte haft något sparadt för ålderdomen. De ligga sin mesta tid i Stockholm, roa sig och sköta affärerna på afstånd, ska' jag säga. Se'n klaga de öfver dålig afsättning på jernet; men yrket måste väl inte vara så dåligt heller, ty aldrig har jag hört någon bruksinspektör klaga.

JÄGER (*till Dahl*). Förstår du piken?

DAHL. Nå, hvad sysselsätter ni er med om vintern?

AXELSON. Med hvarjehanda. När jag var ung och ogift, ty, ser ni, jag har i tjugu år varit jernbärare, tog jag om vintern tjenst hos bryggare, men se'n blef jag strumpväfvare tillika. Jag skrattar åt mig sjelf, när jag sitter i väfstoln och svänger skottspolen med en hand, van att handskas med jernstången.

JÄGER. Nå, får du tid att läsa något?

AXELSON. Klent med den saken, Gudnås! Och det är ju bra det? — jag såg häromsistens i bladet, hurusom de bättre klasserna alltid grumsa öfver att sämre folk skola lära sig läsa. Hvarför grumsa de? Ä' de rädda för att bli slagna på fingrarne af oss? i sådant fall vore det inte rådligt att lära en jernbärare läsa.

DAHL. Nå hvad läser ni för böcker?

AXELSON. I början läste jag några gudliga böcker; men de lärde gjorde Gud fader så krånglig, att jag på deras beskrifning hade svårt för att känna igen honom. Lyckligtvis behöfver han inga höglärde målsmän. Jag har honom som daglig gäst i mitt hus, ty han uppenbarar sig i den frid och välsignelse, som råda i min boning. Som sagdt är, inte har jag läst mycket, men så gör jag inte heller mycket väsen af mig. Hör du Anna, bestyr om att *(hviskar henne några ord i örat, hvarefter Anna skyndar in i sidorummet.)*

Åttonde Scenen.

DE FÖRRE *utom* ANNA.

JÄGER. Denna flicka är ditt enda barn?

AXELSON. Ja, och min enda återstående glädje — — en far bör inte skryta med sitt barn, men god är hon, det ska' Gud veta — aldrig har hon gjort mig minsta förargelse. Der inne har hon sin lilla kammare och härute ligger jag och vakar, som en pudel, vid mitt barns dörr.

DAHL. De goda englar hålla nog vakt vid oskuldens läger.

AXELSON. Såå — men det händer ibland, att de gode englar försöfva sig.

JÄGER. Ger du henne någon uppfostran? det förefaller mig, som hon förtjente ett bättre öde, än att slafva som piga i alla sina dar, eller gifta sig med någon, som inte förstår värdera henne.

AXELSON. Herrn har rätt, och nog har jag skrapat ihop så mycket, att jag kunde kosta på henne. Det enda som oroar mig är att jag då måste skiljas ifrån henne, att jag inte mer får vaka öfver henne. Ett vackert ansigte är qvinnans prydnad, men kan också bli hennes olycka — — fan plockar helst de vackraste blomstren — mången natt har jag legat och funderat på den saken — — ja, vid Christus och hans dyra blod, den som mördade mitt barns oskuld, den skulle jag strypa, utan att unna honom läsa sitt fader vår en gång.

Åttonde Scenen.

DE FÖRRE. ANNA (*bärande tvenne rockar, en hatt och två par stöflor.*)

AXELSON. Se här två rockar och skodon, tillräckliga att rymma en hel smedja, ja till och med ett färgeri, åtminstone af det slaget, som herrarne arbeta i; (*till Dahl, i det han räcker honom hatten*) herrn, som miste sin mössa, kan taga den här — jag har blott begagnat den en enda gång, och det var på min salig hustrus begrafning — jag höll den för ansigtet och många tårar föllo i den hatten — därför törs jag inte nyttja den mer, ty den trycker mitt hufvud — herr kurtisörens hufvud trycks visst inte af så'na småsaker. (*Till Anna*). Anna du, kom med och skaffa oss ljus i lyktan (*går in med Anna i sidokammaren*).

Nionde Scenen.

JÄGER och DAHL (*under det de pådraga sig rockarna och stöflorna*).

JÄGER. Hvilken förträfflig man! denna kärlek för sin hustrus minne — denna ömhet för sitt barn!

DAHL. Har du sett någon gudomligare varelse? hvilka ögon! hvilken hals!

JÄGER. Jernbärarens?

DAHL. Hans dotters, för fan i våld! — du såg hennes händer, men du såg kanske inte hennes fötter. Jag svor öfver dig, för du narrade mig in på blåa duken, — men nu prisar jag dig. Hädanefter skall jag med passion älska folkklifvet.

JÄGER. Nu förstår jag hvarföre han så ogera tog oss hem till sig. Han känner oss bättre, än vi honom.

DAHL. Vi få väl se, vi få väl se!

JÄGER. Akta dig, Dahl! kom ihåg hvad han sade. Han ser mig ut för att kunna hålla sitt löfte.

DAHL. Ja, ja, han är inte att leka med, den besten.

JÄGER. Han bör inte heller lekas med.

Tionde Scenen.

DE FÖRRE. AXELSON. ANNA.

AXELSON (*med en liten lykta, den han ger åt Jäger*). Tag den här lyktan med er, den kan behövas när ni klifver utför sista styfverns trappor. Gå nu in och lägg dig, Anna — god natt, lilla knyte! — vackert liten — är snart lika lång som jag — nig för herrarne nu — god natt med dig! — (*Anna niger och går in i sitt rum*).

JÄGER. När jag i morgon återsänder de här sakerna, blir du då missnöjd, om jag skickar med några tjenliga böcker till din Anna?

AXELSON (*skakar Jägers hand*). Heder och tack för det! — jag tycker om herrn — något fantast eller hvad det kallas, men hederlig karl i alla fall — jag har fint väderkorn, ska' jag säga — — men låt bli så'na der maskerader — nog fan ser jag, att herrarne inte ä' af samma skrot och korn, som jag och andra med mig — — vill man lära känna arbetsklassen rätt, bör man inte söka den på krogarne — — den svenska arbetaren är tålig, arbetar som en häst och för ett enda mildt ord kan han springa i elden för en; men en sup för mycket förvandlar honom till ett svin, med respekt till sägandes.

DAHL. Axelson har rätt, och derföre vore det mera skäl att helsa på det goda folket hemma.

AXEL-

AXELSON. Tycker herrn det, men då bör det inte finnas någon vacker dotter i huset. Jag ser hellre hin håle i mitt rum, än en Stockholmsprätt — den förre kan jag köra bort med Guds hjälp; men den sednare fruktar hvarken Gud eller menniskor. De förnäma herrarne anse oss för pack; men packets döttrar försmå de inte.

JÄGER. Hur ska vi kunna tacka dig för de tjänster du gjort oss denna afton?

AXELSON. Jo derigenom, att ni inte besöker mej mer — — hör ni det, herr kurtisör och färgare — jag såg nog hur han spände ögonen i flickungen — jag vill lysa er utför trappan — god natt! (*följer Jäger och Dahl ut, men återvänder straxt med mycken häftighet*). Hvad var det! — såg jag i syne, eller — — besynnerligt! — Madam Nybergs dörr stod öppen — men när jag tittade in i rummet, tyckte jag det var min salig hustrus ansigte, som såg på mej ur kistan — — bah! — (*går till Annas dörr och titta genom nyckelhålet*). Ljuset är släckt — hon soffer — (*knäpper ihop händerna och bedjer med röd stämma*). Gud bevare min snälla beskedliga flicka!

Andra Akten.

Ett mindre rum hos Jäger. På ena sidan ett bord med skrifdon, böcker och stora papperssluntor på.

Första Scenen.

JÄGER (*vid skrifbordet skrifvande*). Alltså och i förmågo af 24:de kapitlet, 1:sta §. Missgernings-Balken, dömes han att halshuggas; dock varder detta Utslag Kongl. Maj:ts och Rikets Svea Hof-Rätt understäldt — och så vidare ja — — Det är nu jemt den tionde dödsdomen jag går att afkunna och ändå uppröres denna gången min själ lika mycket som vid den första. Arma mensklighet! När skola en gång dina strider och olyckor slutas! Om jordens mäktige, innan de, af kärlek för rättvisan, uppreste fängelser och smidde bilor åt jordens vanlottade barn, om de, af kärlek för menskligheten, först hade visat dem medlen till själens bildning och hjertats förädling, monne då så många brott befläckt jorden! — Att låta den svaga telningen uppväxa vild och utan stöd, för att sedan, genom dess afhuggande, få skryta med sin rättvisa på jorden, hur himmelskriande måste det ej vara för den store domaren i höjden! Jag vet statsmän, som ösa ut guld med båda händer för byggandet af fängelser, men som pruta på hackan, när det gäller den obetydligaste folkskola. Men så-

dan är världen. Fängelsepalatset med sina många våningar och källare ser storståtligare ut än den simpla skolbyggnaden; skramlet af bojor låter pomposare än sorlet af läsande barn (*lutar hufvudet mot armen grubbande*).

Andra Scenen.

JÄGER. **AXELSON** (*inträdande från fonden, närmar sig Jäger med blekt, men beslutsamt ansigte.*)

JÄGER (*vänder efter en stund hufvudet åt sidan.*)
Hvem är det? (*springer upp och fattar Axelsons hand.*)
— Är det du, fader Axelson? lefver du än? — det var inte i går jag såg dig; men tänkt på dig, det har jag gjort många gånger. Hur är det med dig nu för tiden?

AXELSON. Ondt krut förgås inte så lätt; men en gång stryker det med ändå.

JÄGER. Låt mig eftertänka nu. Det är jemt åtta månader sedan vi sist råkades — det var den der äfventyrliga natten, då jag äfven lärde värdera dina jernarmar — jag spelte ju inte så illa hofslagaregesäll, fast du, ditt falköga, såg igenom sotet och förskinet — hur står det till på Blåa Duken nu för tiden? — fortfar fru Strömqvist att grädda ärtmjölspannkakor ännu? — vet du, jag har haft sedan dess helt annat att göra, än studera folklifvet — — jag har haft många bittra sorger sedan vi sist sågo

hvarandra; men sätt dig då — stå inte der rak som en jernstång — inte orkar jag bära dig till stolen.

AXELSON. Tack, herr häradshöfding, jag orkar nog stå en så kort stund — får så mycket längre hvila sedan.

JÄGER. Hur mår din Anna? är hon gift än? eller ligger du ännu som en pudel vid hennes tröskel, din lurifax?

AXELSON (*vild och skälfvande i alla leder*). Herre!

JÄGER (*studsande*). Hvad går åt dig! — du är blek! är du sjuk? — jag känner inte mer igen dig.

AXELSON (*fattar sig*). Jo jo men, man förändras allt med tiden. Jag hade något att be Häradshöfdingen om, ty fast vi inte varit så mycket tillsammans, så känner jag er för en hederlig man.

JÄGER. Du kommer något olägligt, min vän; ty jag håller ting i morgon på Ensta och har nu fullt upp att göra med afslutandet af min expedition; men är det mycket angeläget, så sofver jag gerna en timma mindre på natten, för att tjena en så gammal bekant — du bar en gång ett sönderslaget ansigte för min skull — tro mig, jag har inte glömt det.

AXELSON (*framtager ett större paket*). Detta paket innehåller en summa penningar — den utgör sparpenningen efter tjugu års träget arbete — betydlig nog för en sådan som jag — mycket har jag svettats därför — ack! jag gjorde det så gerna! — denna summa lemnar jag i ert förvar, herre!

JÄGER. I mitt förvar! har du intet något säk-rare ställe för dina pengar? — en fattig skrivvare, som jag, arbetar hälften af dagen för att betala gamla skulder, och återstående hälften, för att inte svälta ihjel. — Jag sökte i går ett lån i Bankodiskon-ten, men fick lång näsa. Deraf kan du döma till min kredit.

AXELSON. Om ni också gick och tiggde, skulle jag heldre lemna mina fyrkar till er, än till nå- gon annan; ingen annan skulle kunna fatta meningen med dessa pengar.

JÄGER. Hvad för mening? — Hvad skall jag göra med dessa pengar?

AXELSON. De ska' användas till understöd åt min stackars Anna, som snart nog blir i behof deraf.

JÄGER. Din Anna ja — jag frågade nyss, hur det var med henne, men du svarade inte.

AXELSON (*fattar Jägers hand*). Svär vid er själs salighet, herre, att, hvad än må hända, ty mycket, som ni ej anat, har händt och skall hända; — svär, att vara hennes stöd och råd — när jag inte mera är till!

JÄGER. Du förvånar mig, Axelson — jag för- står dig inte — men dina läppar darra — du mår illa — (*lägger sin hand på hans panna*) din panna är iskall, men stora svett droppar tillra deröfver.

AXELSON (*stryker sig med armen öfver pannan*). Åh nej! — det är regndroppar bara — Oktober- qvällen är ruskig — det är ju så naturligt det — den har åska och storm i faggorna.

JÄGER (*söker draga honom till en stol*). Du måste åtminstone sitta ner en stund — vill du ha ett glas vatten, eller vin kanhända?

AXELSON (*stretar emot*). Hjertlig tack för er välmening; men hvarken vin eller vatten släcker min törst — — (*fattar ånyo Jägers hand*), svär vid er mors minne, om hon var er kär — en mor är dock mycket här i verlden — hvad är en far? — en far kan inte en gång beskydda sitt enda barn, om han också vore så stark, att han kunde bära jorden på sina skuldror. — Ja, svär att beskydda mitt olyckliga barn — henne och kanske äfven en annan, som mindre förtjent sin olycka, än hon.

JÄGER (*söker fruktlöst uppresa Axelson, i det han mottager paketet*). Axelson! vid min själs salighet, vid min mors minne, svär jag, att göra hvad du vill, men —

AXELSON (*uppstigande*). Lofvad vare Gud! — ni har svurit! — en djefvul dödades dervid i mitt sargade bröst!

JÄGER. Menniska! du blir förfärlig! du måste upplysa mig om —

AXELSON. Upplysa er! — innan morgondagens slut vet ni allt — gå till Anna — säg henne — nej säg henne ingenting — — Hon bor kvar på samma ställe — ni mins ju den der natten — ha, ha! — förbannelse öfver den natten! — många djeflar släpptes lösa då! — herre! ni har svurit! hvad behöfver jag mer! — och vare sedan Gud med er i alla era lifsdagar! (*går med stora steg till dörren, men vänder*

*hastigt om till Jäger, fattar hans båda händer och trycker dem våldsamt till sina läppar, hvarefter han skyn-
dar ut.)*

JÄGER (*stirrande efter honom*). Hvad betyder det här! — hvarföre störtade han ut så der! — hvarför förbannade han den der natten! (*slår sig för pannan*.) Ha! Skulle det vara möjligt! (*fattar sin hatt och springer ut*.)

Förändring till ett större, lysande rum hos Dahl med ingång från fonden och en dörr på sidan, divaner på vardera sidan af fonddörren, ett större modernt bord försedt med gravyrer och böcker i granna band. Öfvanom bordet från taket nedhänger ett klocksnöre med förgylldt handtag. Vid samma vägg står en värja.

Tredje Scenen.

DAHL. EN BETJENT.

DAHL (*från fonden, i stor rundskuren slängkappa och med hatt på hufvudet*). Fördömdt väder! — sätt in hästarne i stallet, men sela inte af dem — om en timma skall jag ut igen — det bär af till friherrinnans — jag ska' följa min fästmö och svärmor till konserten å Stora Börssalen.

BETJENTEN (*tager af Dahl kappan*). Befaller herr Brukspatron sin morgonrock?

DAHL (*kastande sig i en fåtölj*). Nej! — det börjar bli skumt — tänd ljusen och sedan en cigarr. — Är Aftonbladet kommet än?

BETJENTEN (*tändande ljusen*). Ja herr Brukspatron (*räcker fram Aftonbladet och några cigarrer på en liten silfverbricka*).

DAHL (*tänder cigarren och fattar tidningen*). Nå, hvad tyckte min gunstig herre om midda'n, som mina vänner gåfvo mig i dag? — du fick väl något med af slevven, kan jag väl tro.

BETJENTEN. Gentilt var det, men flickorna på Blå porten sa', att det var ingenting mot när herr brukspatron sjelf ställer till något, för alla andra ä' så fattiga på drickspengar, sa' de.

DAHL. Så har jag då i dag tagit afsked af ungarlifvet! — det flöt bort i floder af champagne och Chateaux margeau; men jag hoppas att inte heller det äkta ståndet ska behöfva stå på torra landet.

BETJENTEN. När grefven proponerade skålen för herr brukspatron och höll det der granna talet om att herr brukspatron nu skulle lemna ungarlarnes glada ring, för att böja sig under hymens rosenbojor, fackla eller hvad det heter, så gräto alla värds-husflickorna.

DAHL (*skrattande*). Gjorde de det, de tokorna? — jag ska väl inte glömma bort dem för det. — Nå du, de hade väl också sina glåpord om min fäst-mö, kan jag förmoda. Ge hit morgonrocken.

BETJENTEN (*sätter på honom morgonrocken*). Ajo, de sa', att fröken visst var vacker, och att hon var rik med, men att hon såg något gråtmild ut, sa' de. (*Åskan höres mullra på afstånd*).

DAHL. Det börjar åska, hör jag — tänk om du glömt spanna upp suffletten, ditt nöt! Skynda dig ner och kom upp när jag ringer.

(*Betjenten går*).

Fjerde Scenen.

DAHL (*allena*). Gråtmild! — kan väl vara! — men de begripa inte, de hvardagsmenniskorna, att just deri ligger det pikanta af saken. En skön qvinnas blick lyfter oss till himmeln; men tåren i hennes öga höjer oss till sjunde himmeln (*reser sig upp från stolen och går af och an*). Så går jag då att bli en stadig man. När en ungtkarl njutit sig mätt på lifvet, hvad annat har han väl att göra, än gå stad och gifta sig? — och när man får en hustru, som är ung, skön och af hög börd, och dessutom har ett vackert säteri i ridikyln, så har man väl inte spelt sina kort så illa heller. — Min söta Adelaïde ska bli lycklig, det förtjenar hon (*stannar grubblande*). Stackars Jäger! — det gör mig ondt om dig! — jag skulle nästan häldre sett att det varit någon annan, som jag slagit ur brädet — men hvem kan hjälpa det? — när man, som du, ingenting har, bör man väl inte sträcka sina anspråk så högt heller — (*sätter sig*). Det kostade mig något besvär i alla fall, men ju större motståndet, desto skönare segren! (*Det knackar på fonddörren*). Hvem är det? stig in! — hvad är det för tassande på dörrn? — det är visst någon af mina halfdruckna vänner från Djurgården, som fått väderkorn på mitt Syrakusa-

vin, som jag fått hem i dag. (*Stiger upp och går till dörren*). Nå, kan du inte stiga in, din galning!

(*Åskan höres starkare*).

Sjette Scenen.

DAHL. AXELSON (*inträdande, stannar vid dörren*).

DAHL (*viker några steg tillbaka*). Hvad vill du!

AXELSON (*med låg stämman*). Har jag den äran vara igenkänd?

DAHL (*något förlägen*). Ja jag tror väl — ah det var sant det — Axelson — min vän Axelson — välkommen — tack för sist — det var — det var längese'n vi råkades.

AXELSON. Ja det var längese'n vi råkades.

DAHL. Hur står det till, min hedersvän? — hvad sysselsätter du dig med i höst? har du börjat med din strumpväfnad än? — men det var sant — hur mår — hur mår —

AXELSON. Anna, menar ni, jo det är just för hennes skull jag nu besöker er, herr brukspatron (*skjuter regeln för dörren och närmar sig Dahl*). Anna bekände i går — allt — förstår ni, herre? — allt! — hon ville det inte, ty midt i djupet af sitt elände ömmar ännu den arma qvinnan för sin bödel — men hon måste det — ja, herre, hon har bekänt allt! —

DAHL (*tänder orolig sin cigarr på ljuset*). Nå, efter du nu vet allt, min vän, så låt oss tala öppet

och utan omvägar med hvarandra — — hvad fordrar du jag skall göra för din dotter? — hvad skall jag göra för Anna? —

AXELSON. Ingenting.

DAHL. Ingenting, min vän?

AXELSON. Ni frågade mig nyss, hvad jag nu sysselsätter mig med. Jag har, som ni vet, varit jernbärare om sommaren och strumpväfware om vintren. Nu har jag lagt bort dessa båda yrken, för att välja mig ett annat.

DAHL. Ett annat yrke? — nå så mycket bättre — kan jag på något vis vara dig till tjänst så — hvad är det för yrke du tänker välja? —

AXELSON (*går närmare Dahl*). Jo, herre, jag tänker bli — mördare! —

DAHL (*förskräckt*). Ha! (*rusar till klocksträngen, fattar i ringen, hvarvid densamma jemte snöret faller mot golfvet*).

AXELSON (*hånskrattande*). Ha, ha! — den klocka, som härnäst ljuder för er skull, finnes inte i detta hus — — den hänger i Clara kyrkotorn! —

DAHL. Menniska! är du från dina sinnen! (*skyns till sidan, der värjan står, och drager den*).

AXELSON (*sliter värjan ur hans hand och bryter itu den*). Det biter inte jern och stål på en jernbärare, när hans armar höjas af en förtviflad far! (*kastar stumparne på golfvet*).

DAHL (*skälfvande*). Olycklige! — hvad är din afsigt?

AXELSON. Att hålla mitt löfte! — att strypa dig, eländige!

DAHL (*rusande till fönstret*). Hjelp! räddning!

AXELSON (*fattar uti Dahl och kastar honom mot bordet, hvarvid ljusen falla omkull och släckas, så att det blir mörkt i rummet*). Ingen räddning, om också himlen eller afgrunden ställde sig mellan oss båda!

DAHL (*flyende in i sidorummet*). Hjelp! hjälp!
— mördare! mördare! —

(*Axelson skyndar efter honom in i rummet. Buller, liksom af tvenne brottande, höres från rummet. Det blixtrar och åskar starkt. Efter en kort stund, blir det tyst i rummet, hvarefter Axelson utkommer, blodig om ansigtet och händerna, och går med stadiga steg till dörren, den han öppnar*).

Femte Scenen.

AXELSON. JÄGER (*inskyndande*).

JÄGER (*håller kvar Axelson*). Hvar är brukspatron Dahl!

AXELSON (*pekande på sidodörren*). Derinne.

JÄGER. Hvad har skett? — himmel! — du är blodig!

AXELSON (*hånskrattande*). Det är rosten af litet kallbräckt jern som jag kasserat (*sliter sig lös och skyndar ut*).

JÄGER (*skyndar in i rummet, men utkommer straxt med förstördt utseende*). Rättfärdige Gud! hvad har jag icke upplefvat!]

Tredje Akten.

En trakt invid Danderyds prestgård. Scenen är ett nyss skuret rågfält, fullt med höga südesskylar, hvarvid liar och rejsor äro uppställda. På ena sidan nära avant-scen en lada med en dörr.

Första Scenen.

BONDFOLK AF BÅDA KÖNEN (*sittande efter slutadt arbete dels på trädstubbar och dels på stenar, utände qvällsvard ur hvar sin matsäck. Några barn tumla omkring på marken. Ljudet af koskällor höres under hela denna scen*).

CHÖR.

(*Mel. Jag helsar dig fredliga flagga etc.*)

När aftonens timmar framila,
Hur ljusligt och tacksamt att hvila
I skuggan af björk och af al,
Bland landtligt oskyldiga nöjen —
Bland barnsliga lekar och löjen,
Från mödan i skog och i dal!

EN BONDE. Nästa måndag, om vi lefver och har hälsan och vädret ä' som nu, så ska' vi väl köra in rågen. Prostgåls gör en god skörd i år . . . Vårsåden ser inte heller så dålig ut, och här i Danderyd ä' det vackert öfverallt, Gud ske lof! — Hur ä' det? har mjölkbudet kommit hem från stan' än?

EN BONDGUMMA. På de här lördagsaftnarna gör det sig icke så brådtom.

BONDEN. Mjölken betalar sig väl bra, kan jag fåla tro?

GUMMAN. Ska fåla det, när arrendatorerna på Nora och Djursholm kan betala femti riksdaler och det i banko för hvar ko på året.

BONDEN. Åjo, när en har tillgång på drank, så kan en fåla komma ut me't.

GUMMAN. Och tillgång på källvatten se'n — för när en slår mjölk i grädden och vatten i mjölken, så bli flaskorna snart fulla.

BONDEN. Det går nog i Stockholmsboarna, mor! — Vi få dricka bara vattnet vi.

GUMMAN. Men ä' det inte underligt att en ska behöfva köpa säd på de här stora egendomarna?

BONDEN. Allt går åt i brännerierna, ser j mor; men om det blir brist på brödfödan, så skaffar oss di förnäma herrarne undsättning af kronan.

GUMMAN. Men som vi få betala i andra eller tredje hand — det märks nog på utmätningssauktionerna det.

BONDEN. Har mamsell Anna på prostgåln setts till i dag?

GUMMAN. Hon gick nyss öfver gärdet derbor-ta — hon såg inte för goliker ut, stackars flicka!

BONDEN. Hur länge har hon varit på prostgåln.

GUMMAN. Tidigt i våras kom hon hit ut, för att dricka mjölkbrunn, för si hon ä' så ynkelig, stac-

kars liten; men god ä' hon, som guld, för när dotter min, Brita, som j vet, far, för första gången gick fram till Herrans heliga nattvard i somras, så gaf hon henne en splitter ny klädning af svart änglaskinn, så blank att man kunde spegla sig uti'n — det gjorde hon det.

BONDEN. Men hvarför ä' hon så sjuklig? — allri ä' det annat med Stockholms-mamsellerna — de måtte inte ha annat att göra de.

GUMMAN. Hon har fåla sina hjertsorger, efter hvad jag hört — säkert ä' hon kär, stackars barn.

BONDEN. Ska en gå och hänga läpp för det hela Guds långa dan — inte ä' di kära på tocke sätt här på landet, vet jag.

GUMMAN. Då' fela med det som med nässelkåln. När en plockar den, så bränner en fingrarna på sig, fast den smakar bra när den ä' väl lagad, ser j far, och för resten, så har hon ju hela tiden gått i djupa sorgen efter far sin eller mor sin eller hvad det är. Aldrig går hon ut nånstans, och den enda som far till henne ibland, ä' häradshöfdingen.

BONDEN. Häcken häradshöfding?

GUMMAN. Han, som håller tingena med Skepps-
laget, vet jag.

BONDEN. Han? — det ä' en réel karl det — nog känner jag honom alltid — jag hade ett mål vid vintertinget. Si det var på det sättet, att (*man hör Smedsgesällen sjunga utom scenen*). Hvem ä' det som kommer der?

Andra Scenen.

DE FÖRRE. SMEDSGESÄLLEN (*med en liten ränsel på ryggen, vaxdukshatt, en påk i ena handen och ett par stöflor i den andra, inkommande i strumplästen; något drucken*).

GESÄLLEN. Morjens, morjens, godt folk! — jag tror ni sitter och mojar er! —

BONDEN. Ä' det morgon nu? — vi tycka det ä' qväll vi.

GESÄLLEN. Ä' det qväll? — då måtte det vara sent på dagen — hur står till?

BONDEN. Tack som frågar! — det rifver af en dag i sender — hvart barkar det i väg för mästarn nånstans?

GESÄLLEN. Jag ä' ute och vandrar — om somrarne ä' jag alltid ute och ser mig omkring, för att sköta min hälsa — nu tänker jag hälsa på i prestgältn — herrar gesäller ä' alltid välkomna på prestgälarna — i synnerhet smeder — för si prestens hästars ä' alltid illa skodda, för si det ska' han kosta på sjelf, ser ni, och derföre så —

GUMMAN. Tänker han dröja der öfver natten då?

GESÄLLEN. Öfver natten? nej tack, jungfru lilla!

GUMMAN (*småskrattande*). Jungfru lilla! — ser han inte, att han har en gammal käring framför sig.

GESÄLLEN. Jo nog ser jag det alltid, men man kan väl vara jungfru för det — gifta eller ogifta —

ä' detsamma — flickor eller kärngar — di ä' likadana allihop.

BONDEN. Nå, han kan ju stanna qvar på prestgåln — herrskapet ä' ett så godt och gästfritt folk.

GESÄLLEN. Det må fan stanna qvar här på trakten! — här spökar ju i hvar buske, så man kan bli galen!

GUMMAN *med flere (trängande kring gesällen).* Spökar det?

GESÄLLEN. Ja visst spökar det — jag kan inte gå två steg utan att stöta på det. — Hvar gång har jag blifvit nykter som en spicken sill — så har jag varit tvungen att ta min skada igen — och så har jag fått se spöket igen och blifvit nykter igen — det kostar pengar att se spöken, må ni tro.

GUMMAN. Hur såg det ut? Är det inte en liten tjock karl med gult hår och röda ögon och ett rep om halsen? mor Stina i grindstugan har sett det flera gånger.

GESÄLLEN. Hvad för slag? har det rödt hår och gula ögon? nej min sköna! det ä' så långt som fyra på hvarandra hopsvessade bönder.

GUMMAN. Han måtte sett galet, för gårdsrätaren på Nora, som hängde sig i fjol, var en kort och tjock karl.

GESÄLLEN. Hvasa? — brukar rättare och drängar hänga sej! — jag trodde det bara var bättre folk som brukade det.

BONDEN. Det kunde ju vara ett annat spöke.

GUMMAN. Berätta oss hur det såg ut — kände han det?

FLERE. Berätta oss!

GESÄLLEN. Ja visst kände jag det, och d'ä' just det som kontenanserar mej, för se när det der spöket var i lifvet, så tog jag många rispar i sällskap med det.

GUMMAN *med flere*. Hvem var det då? — hvad hette han?

GESÄLLEN. Har ni inte hört talas om Jernbäraren, han som i fjol höstas slog ihjel en Brukspatron med jernstången.

BONDEN. Slog ihjel honom! Gjorde han det med flit.

GESÄLLEN. Nej, med jernstången, sa ja ju. — Det var en mycket stark karl, den starkaste jag sett — näst mej, det förstås, för hjerta i min lilla svedda halfankare, den som tar i mej en gång, tar inte i mej för andra gången (*visar händerna*). Lukta på den och smaka på den!

BONDEN. Nå, han gick väl till döden?

GESÄLLEN. Nej, det gjorde han inte — han gick bara och dränkte sej. För strax efter mordet, så gick han ner till Rosenbad — dä' ä' ett mycket beqvämt ställe för den som vill ta lifvet af sej, och äfven för den som inte vill — d'ä' enkom bygd för den orsaken skull, inga jernstänger som ä' en i vägen och en särskildt trappa, så man inte behöfver kasta sig utför och bryta halsen af sig.

GUMMAN (*otåligt*). Nå, nå, än se'n då? — nå, nå!

GESÄLLEN. Bryt inte af mig, madam, för den kurn duger inte! — som sagt är, han gick och kastade

sej i der, för hela jernbärareuniformen låg qvar om morgonen, när folk kom dit, för att hemta vatten.

GUMMAN. Nå, än spöket då?

GESÄLLEN. I natt lade jag mig att sofva på Sjöbergs egor, ty om sommaren är det hus i hvar buske; men när jag vaknade i morse, hörde jag tätt bredvid mej ett stånkande. Jag trodde det var någon kärng som va' ute och stal rofvor; men när jag slog upp ögonen och reste på mej, hvem såg jag? — Jo, min kära Axelson — så hette Jernbäraren — ansigte mot ansigte.

BONDEN *med flere.* Herre min Gud!

GUMMAN. Att ni inte dog af förskräckelse!

GESÄLLEN. Nej det gjorde jag inte, men jag föll som en pannkaka mot jorden och funderade efter hvad jag skulle säga honom, men när jag titta opp igen, för att tilltala honom, så var han putsveck sin väg.

GUMMAN. Hvad hade ni tänkt säga honom för slag?

GESÄLLEN. Hvad jag tänkt säga honom? — jo — åhjo — jo — jag hade tänkt fråga honom, om — om han blef mycket våt, när han kastade sej i sjön. Längre fram på dagen då jag gick igenom skogen, såg jag honom igen.

BONDEN. Nå talte ni vid honom då?

GESÄLLEN. Det må fan göra! jag sprang min väg — jag har väl annat att göra än gå och prata bort min tid med spöken — hvad har jag för otalt med honom! — hade han slagit ihjel mig, så skulle han fått se på andra ruter.

- GUMMAN. Spökar han i Stockholm också? "
- GESÄLLEN. Det har jag inte hört — det lär han väl akta sig för, ty polisen kan nog jaga efter spöken den.
- BONDEN. Men hvarför går han så här på bygden?
- GESÄLLEN. Känner't inte — kanske han har sållt jern åt någon bonde och inte fått betalt.
- GUMMAN. Ja så går det när man gör något ondt här i verlden — man trifs inte en gång i sin graf.
- GESÄLLEN. Trifs inte! — hvem kan trifvas, att ligga dernere bland strömmingarne och norsnen dag ut och dag in?
- BONDEN. Men om ni inte varit så rädd, så —
- GESÄLLEN. Rädd! — Filman var aldrig rädd, nej aldrig i tiden, det ska' jag säga er, era bondbassar! — men när man träffar såna der passagerare från helfvetet, så — jag ska säga er — — der sammanpackas de alla i ett och samma rum, och hvad den ena djefvulen inte vet, får han lära sej af den andra, och så blir det itter värre, alldeles som i våra fängelser och korrektionsanstalter.
- BONDEN. Det var en ryslig historia det der.
- GUMMAN. Ja det vet jag visst, att inte kan jag sofva på hela natten, för det der otäcktyget.
- GESÄLLEN. Bönder ska' inte sofva — det gör dem bara feta och oförmögna till arbete. Magra ska' di vara — magra som spindlar vintertiden.
- BONDEN. Men har han inga roliga saker att berätta oss? — Ska' det vara en sup och litet skarp-ost? — tag, d'ä' honom väl undt.

GESÄLLEN (*tager för sig*). Ro hit med hvad ni har — jag ä' allsinte stolt af mej, — schål, era torndyflar.

GUMMAN. Kan han inga roliga visor? jag tycker så omenskligt mycket om musik.

GESÄLLEN. Ä' ni musikalisk, mor lilla? då ä' ni väl musikalisk, som en spik på ett plank. Känner ni Gesällvisan?

ALLA. Ack, sjung den för oss!

GESÄLLEN. Nå, så spetsa örsnibbarna då.

KUPLETTER.

1.

Gesälln kring verlden vandrar uti sitt yrke lärd.
Den som kring verlden vandrar, han ä' en man af verld.

2.

Och allramjuka tjenare, min lilla såta vän!
Hur står det till med helsan? — och se'n med kärleken?

3.

Och nu ä' visan aller; men hvem har skrifvit den?
Jo, det ha två gesäller, som bo i Stakens gränn.

4.

Den ena hette Linqvist; den andra Sunnerlund.
Den ena han va' qvicker; den andra han va' dum.

5.

Men båda kunde sjunga, och det af hjertans grund,
Den ena kunde sjunga; den andra han va' stum.

6.

Den ena hette Anders; den andra Samuel.
Och båda hade systrar — den ena va' mamsell.

7.

Och nu ä' visan sluter, ty nu ä' visan slut.
Om jag ej får ert hjerta, så langa hit en sup.

BONDEN (*tittande uti kulisen*). Se der kommer en båt på Edsviken — den ä' visst från Ulriksdal, för det sitter en invalid och ror. — — Nu lägger den till.

GUMMAN (*skådande utåt*). D'ä' Häradshöfding Jäger — se der springer mamsell Anna emot honom.

BONDEN. Ä' det lagman? — det var bra — jag har något att tala med honom om (*går*).

GUMMAN. Låt oss följa med och ta emot honom (*går jemte det öfriga bondfolket*).

Tredje Scenen.

GESÄLLEN (*ser efter dem*). Di lergökarne! — narrar mej att sjunga och se'n går di utan att bjuda på något mer — en annan gång ska' jag väl ta alltsammans i förskott — man bör alltid vara knipslug som en hoftång (*gäspar*) Jag ä' som jag hade ett kistlock öfver ögonen. — D'ä' brist på sömn bara, för bladdis är jag inte det minsta, gudnås! — jag har lust att ta mej en liten snarkare derinne i ladan — — hvarföre har man lador och hö i ladorna, om

inte för att folk ska' lägga sej deri — bara det inte finns några ormar, för ormar och jag, d'ä' som man och hustru — vi kan aldrig komma öfverens — — (*går gäspande till ladan*) den som bara hade sej ett litet treffligt sällskap ändå (*går in i ladan, men utkommer strax skrikande och med händerna öfver ansigtet, skyndar ut på motsatt sida*).

Fjerde Scenen.

JÄGER. ANNA.

JÄGER (*ledande Anna vid armen*). Anna, hur är det med dig? — prostinnan gjorde mig så orolig!

ANNA (*klädd i blus af sorgkattun, och i schäferhatt med svarta band*). Hvad jag är lycklig som ännu en gång får träffa er.

JÄGER. Gläder det dig verkligen? — för några dar se'n trodde jag annorlunda, men jag kunde inte motstå begäret att se och tala med dig.

ANNA (*lösgör sig från hans arm*). Säg mig, har jag i mitt bref yttrat något sårande, något otacksamt, ty ni är ju mitt enda stöd, min enda vän på jorden? — jag mins inte hvad jag skref — mitt hufvud är så oredigt — ofta vet jag hvarken hvad jag talar eller skrifer!

JÄGER. Låt oss inte mera tala om den saken — låt oss nu endast tala om dig (*dörren till ladan öppnas inifrån*).

ANNA. Nej, just om det vill jag tala (*betraktar honom en stund med hopknäppta händer*). Har ni då

inte redan gjort mer än tillräckligt för mig? — Skulle nu äfven detta komma dertill!

JÄGER. Jag har blott verkställt din olycklige fars testamente — den summa pengar, han lemnade mig, gör all enskild uppoffring, å min sida, obehöflig. Hvad jag gjort har varit mitt åliggande, såsom embetsman och menniska.

ANNA. Ingen enskild uppoffring? — Än alla dessa omsorger då under denna förfärliga tid, hela detta deltagande ni visat mördarens och själfspillingens brottsliga dotter? (*ladans dörr tillslutes häftigt*).

JÄGER (*fattar hennes hand*). Anna! — dagen före den, då jag skref till dig, stod jag vid ditt barns vagga. Det smålog så sött mot mig. Mitt bröst fylldes af outhärligt ljufva känslor, ty englars leende hade sammansmält i barnets. Jag gaf då ett heligt löfte, att detta barn skulle blifva mitt; ett löfte, att hvad en man inom min klass förbrutit, skulle en man inom samma klass försona! (*dörren öppnas igen*).

ANNA (*med en blick mot höjden*). Ack min Gud.

JÄGER. Jag hade en ungdomsvän och en älskarinna. Båda bedrogo mig och sveko sina löften. Och likväl tillhörde båda ett stånd, som genom sin uppfostran och sina timliga fördelar voro skyddade mot de frestelser, den obildades och fattiges dygd har att bekämpa. Jag såg vid deras sida en annan varelse, född och uppfödd under den fattige arbetarens tak; jag såg henne plundrad af den rike på sin enda egendom; jag såg henne bära de hårdaste lidandena med en engels tålmodighet och lugn. Mitt be-

beslut är fattadt. Anna! — vi äro tvenne skeppsbrutne på samma öde strand. Ack! hur mången olycklig fann ej sin hela lycka i en annan olycklig varrels fann!

ANNA. Ni ville taga mig till er hustru — — den fallna, föraktade ville ni göra till er maka! det var ju så? —

JÄGER. Hvarföre dessa ord! — ser du grenen, som linden derborta sträcker emot oss? dess blommor äro borta och dess blad falla snart; men nästa vår blir denna gren ännu rikare på blad och blommor. Det är din egen bild. Din nya vår har inträdt — du är nu rikare på behag och dygder, än du någonsin varit.

ANNA. Min nya vår! — ja, den skall komma en gång, men inte här på jorden, det vet jag —

JÄGER. Anna!

ANNA. En lysande bana väntar er — ja, så är det — det är ej tänkbart något annat — er maka måste följa er — — ni skulle tvingas att blygas för henne! (*dörren tillslutes*).

JÄGER. Tanken på ditt och din fars öde öfverväldigar dig, goda flicka! men kan du väl tro, att världen ännu tänker derpå? Innan en tragisk händelse hunnit fjorton dagars ålder, är den visserligen ett intressant ämne för konversationen på spisqvarteren, kafféerna och societeterna. Man vrider anletsdragen i några deltagande veck: man fabricerar några vackra fraser om lagstiftningens fel, brottens förökande, sedlighetens aftagande och så vidare. Men snart

kommer ett nytt ämne och undantränger det förra. Det behöfs bara en lindansare — eller ett konstberidaresällskap, för att jaga den blodigaste tragedi ner i glömskans flod.

ANNA (*med handen på sitt bröst*). Men hvad som härinne står inristadt, jagas inte neri glömskans flod.

JÄGER. Medvetandet af nya, troget uppfyllda pligter skulle snart jaga ur ditt bröst de gamla skräckbilderna. Det finns blott en blygsel, som är verklig, och det är blygseln öfver ett fel, som ingen ånger begråtit, ingen bättring försonat. Mången helgedom har blifvit rånad, men icke förlorat sin heliga betydelse för det. Anna! jag har fått en domarebefattning aflägsat i de norra orterna af riket. Vi äro der långt skiljda från alla de ställen, som endast påminna oss våra ömsesidiga förluster och lidanden.

ANNA (*lutar sig öfvervældigad mot Jägers bröst*). Jag är van vid sorgen; men glädjens utbrott kan jag icke bära! det kunde då finnas en sällhet för mig! — (*dörren öppnas*).

JÄGER (*lindande sin arm om hennes lif*). Le då än en gång mot lifvet! — Anse det förflutna endast som en blodig, ryslig dröm!

ANNA (*slitande sig lös ur Jägers famn*). Nej, detta paradiset kan ej öppnas för mig. Vid dess tillslutna port står en straffande engel. Men jag vill följa dig, du ädle, hvart din bana leder. Som tjenare vill jag följa dig — troget tjena dig och — henne, som den belönande försynen en gång skänker dig. Mer än barn och mor och maka vill jag vara för dig! (*kysser hans båda händer*) min Gud, mitt allt! — —

Jag har mycket att försona jag, och aldrig kan jag det! — Jag har förkrossat det ömmaste fadershjerter! mörkrets alla andar jagade jag in i den renaste själ! — Oh! det var förfärligt!

JÄGER (*nalkas henne*). Anna!

ANNA (*under förtviflan vridande sina händer*). Men hämnden kom! straffet kom! — mord! själfmord! — en moder! som måste lefva skiljd från sitt barn! — — och slutligen en qvinna, som inte en gång vågar bli lycklig vid en hederlig mans hjerta! — det är för mycket! för mycket! — Oh! — (*dignar sanslös ned vid Jägers fötter. Dörren skakas våldsamt*).

JÄGER (*omfattande Anna, söker uppresa henne*). Arma, olyckliga flicka!

CHÖREN (*utom scenen på afstånd*).

När aftonens stunder framila —

JÄGER (*faller på ena knäet och böjer hennes hufvud mot sitt bröst, i det han stödjer hennes lif med andra handen*). Hvad hennes kind är kall!

CHÖREN (*utom*).

Hur ljufligt och tacksamt att hvila —

JÄGER (*ropande utåt*). Skynda hit någon! — skynda!

(*Dörren*] uppslås häftigt. Några qvinnor inkomma från sidan, omgifvande Jäger och Anna, sökande återföra den sednare till sans.)

CHÖREN (*som förut*).

I skuggan af björk och af al :::

JÄGER (*under djupaste oro*). För henne hem! — fort efter hjälp! (*bär, biträdd af qvinnorna, bort Anna*.)

CHÖREN (på ännu längre afstånd).

Bland landtligt oskyldiga nöjen,
 Bland barnsliga lekar och löjen,
 Från mödan i skog och i dal! :::

(Sedan Anna och de öfriga försvunnit, framträder Axelson ur ladan i tiggardräkt och med en stor slokig hatt, som döljer större delen af ansigtet. Han tager några steg och stannar, dragande en djup suck, hvarefter han långsamt och med nedböjdt hufvud skrider till det ställe, der Anna legat afsvimnad. Han visar der en rörelse af rysning och djup förtviflan samt går sedan ut med stapplande steg. Chören fortgår derunder och, ehuru småningom bortdöende, slutar ej förrän tablåförhänget fallit.)

TABLÅ.

(Danderyds kyrkogård med kyrkans vestra facad, innanföre upplyst, i fonden. Det är qväll och månljust.)

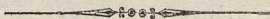
(Vid tablå-förhängets bortdragande höres slutet af en liksalm inifrån kyrkan.)

Femte Scenen.

AXELSON! (allena lutar sig mot ett kyrkfönster och skådar deruti, hvarefter han långsamt närmar sig avantscenen.) Nu föllo de tre mullskofflarna öfver kistan. Klockringning, liksång, jordfästning i kyrka,

det var mycket det för jernbäradottern! — — Ett stilla lif under möda och förnöjsamhet unnade man henne inte! — Stackars Anna! — Den lilla myrtenkronan på kistlocket, hvad den var vacker! — det glittrade så underligt från de små gröna bladen — det var tårarna af de välvilliga menniskor, som omgäfvö din dödsbädd! — Lyckliga Anna! sälla äro de som sofva! — (*paus, hvarunder han håller handen öfver ögonen.*) Äfven min vandring är slutad! — jag kunde inte skiljas från lifvet, så länge hon ännu fanns qvar. Kring de ställen, der hon var, smög jag dessa långa månader, icke sedd — icke anad af någon — död för alla, utom för den eviga rättvisan, hvares hämnande hand låg tungt på mig! — Den som tager till svärd skall förgås med svärd, säger Skriften. — Ja! (*slår sig flera slag för bröstet*) jag har känt detta straffets svärd genom märm och ben, genom kropp och själ, — jag har varit vittne till mitt barns lidanden, dess aftynande gestalt, dess brustna hjerta, i det ögonblick lyckan för första gången log emot henne. Jag trodde mig saklöst kunna straffa honom, som rånade mitt barn, och jag mördade mitt eget barn. — Se der mitt straff här på jorden, ty jag ställde inte hämnanden till honom som rättvist dömer! (*betäcker sitt ansigte med båda händer, men spritter till och talar med beslutsam stämma.*) Du skall bli tillfredsställd, hämnande rättvisa! bort, att på afrättsplatsen försona de gäckade lagarne (*mildt*) och bereda mig en mildare dom i en annan verld . . . Men innan dess ännu en

afskedsblick! (*skådar in genom kyrkfönstret.*) Valsignelsen läses derinne (*faller på knä*). Fromma bön! tag med på din heliga färd den ångerfulle förbrytarens suckar! (*anslag på orgeln, psalmen börjas, hvar under ridåen faller*).

ANMÄLAN.

Europeiska Följetongen.

Tidskrift för utländska Romanlitteraturen.

Ehuru konkurensen inom Romanlitteraturens gebiet aldrig förut varit så stor i Sverige, som under innevarande år, har dock detta Romanbibliothek haft att fagna sig af ett så allmänt bifall af den läsande publiken, att utgifvaren derigenom känner sig uppmånad att låta det fortfara äfven under nästk. år.

Hans bemödande skall framdeles, som hittills, blifva att erbjuda de yppersta alstren af den rika Europeiska Romanlitteraturen, och i hvad mon han deri, under det förflutna året lyckats träffa ett urval, som behagat vår publik, derom torde den framgång, som de i "Följetongen" intagne romaner hafva haft, aflägga det bästa vitsord. Vi nämna deribland endast Scribes förträffliga "*Piquillo Alliaga*" allmänt ansedd som en af de mest underhållande romaner, som på sednare åren utkommit, samt "*Chevalier de Maison-Rouge*" af Alex. Dumas, och *Martin. Hitebarnet* af Eug. Sue, begge bland dessa författares ryktbaraste arbeten.

1848 års årgång af detta Bibliothek öppnas med en länge väntad intressant nyhet:

De sju Dödssynderna.

ROMAN-CYCLUS

af

Eugène Sue.

I. Hertiginnan eller Högfärden.

Denna roman kommer att efterföljas af "*Bastarden af Mauléon*," Historisk Roman af Alexand. Dumas, "*Midnatts-Betalarne*," af P. Féval och "*Firman Dombey och Son*" af Charles Dickens.

Prenumerationspriset för 50 häften (ett hvarje vecka) är endast 7 R:dr 16 sk. B:ko, hvartill i Landsorten kommer 24 sk. postarfvode för hela året, hvaremot Prenumeranter reguliert hvarje vecka få sig häftet tillhanda.

Af alla hos oss utkommande Roman-Bibliotheker är detta det billigaste, och genom det stora urval

bland hela Europas Romanlitteratur, hvarur Utgifvaren har tillfälle att välja dess blifvande innehåll, kan Prenum. alltid vara säker på att erhålla verkligt goda och läsvärda arbeten. ALB. BONNIER.

1847 års Samling af Europeiska Följetongen består af följande arbeten:

- Lucretia** eller Nattens Barn af E. L. Bulwer 1: 8.
Piquillo Alliaga eller Mohrerna under Philip III i Spanien. Historisk Roman af Eugène Scribe. 2: 22.
Lifvets Strid. En Kärlekshistoria af Charles Dickens — 16.
Chevalier de Maison-Rouge. Roman från Franska Revolutionstiden af Alexander Dumas 1: 8.
Två Tidskiften. Novell af Författarinnan till "En Hverdagshistorie." Utgifven af J. L. Heiberg — 32.
En Deputerad. Roman af Charles de Bernard — 36.
Towern i London. Historisk Roman af W. Harrison Ainsworth 1: 8.
Latréaumont eller en sammansvärjning under Ludvig XIV. Historisk Roman af Eugène Sue — 40.

Kompletta exemplar af hela årgången finnes ännu att tillgå för Prenumeranter. Priset: 7 R:dr 16 sk. B:ko eller med uteslutande af första romanen (Lucretia) för 6 R:dr 16 sk. B:co. Hvarje arbete finnes äfven att erhålla häftadt i särskildta omslag till det utsatta priset.

Svenska Theatern.

I lika tryck och format som de i theaterns katalog har utkommit hos samma förläggare.

N:o 1	MAGISTER BLACKSTADIS. Lustspel i 1 akter.	10
N:o 2	LÄSKÄRLEN. Skådespel i 4 akter.	10
N:o 3	EN FÖDELSEBAG PÅ GÅLDSBEN. (GAN. Lustspel.)	10
N:o 4	LIKA NORRBRÖR. Lustspel i 2 akter.	10
N:o 5	ENGELBRÄDET och hans DALIKARLAR.	10
N:o 6	STOCKHOLM, WESTERÅS och EP-SALA.	10
N:o 7	HERR DARDANELL och hans EP-SALA PÅ LANDET.	10
N:o 8	1818 och 1819.	10
N:o 9	JERNBÄNAREN. Skådespel.	10
N:o 10	HITTENBÄDET. Lustspel.	10
N:o 11	POSTNYTTAREN.	10
N:o 12	JENNY eller ÅNGRÄTSPÄRDEN. Småstycke af Aug. Blanche.	10
N:o 13	MASTER SMITH af Joh. John.	10
N:o 14	DET OTROGIGA. Lustspel af R. Kullberg.	10
N:o 15	REHNERADE IRESDALEN BÅN. (G. af M. Grannar.)	10
N:o 16	EN HÄR SJÄLLÖN. Lustspel af sam- me författare.	10

Svenska Theatern.

I lika tryck och format som detta theaterstycke har utkommit hos samma förläggare;

- N:o 1. **MAGISTER BLÄCKSTADIUS.** Lustspel i 2 akter 16.
N:o 2. **LÄKAREN.** Skådespel i 4 akter 24.
N:o 3. **EN FÖDELSEDAG PÅ GÄLDSTUGAN.** Lustspel 16.
N:o 4. **RIKA MORBROR.** Lustspel i 2 akter 16.
N:o 5. **ENGELBREKT** och hans **DALKARLAR** 24.
N:o 6. **STOCKHOLM, WESTERÅS** och **UPSALA** 16.
N:o 7. **HERR DARDANELL** och hans **UPPTÅG PÅ LANDET** 16.
N:o 8. **1846** och **1946** 16.
N:o 9. **JERNBÄRAREN.** Skådespel 16.
N:o 10. **HITTEBARNET.** Lustspel 16.
N:o 11. **POSITIVHATAREN** 16.
N:o 12. **JENNY** eller **ÅNGBÅTSFÄRDEN** 12.

Samteliga af Aug. Blanche.

- N:o 13. **MÄSTER SMITH,** af Joh. Jolin 32.
N:o 14. **DET OTROLIGA.** Lustsp. af K. Kullberg 16.
N:o 15. **FEMHUNDRADE RIKSDALER BANKO,** af M. Cramær 16.
N:o 16. **EN HALF MILLION.** Lustspel af samma författare 16.